

AMSTERDAM WIENERLOCATIE

programma

ontwerp buitenruimte
nieuwbouwlocatie en
naastliggende Touwbaanpark

locatie

Oostenburg, Amsterdam

ontwerpers

Hanneke Kijne
Raquel van Donselaar
Marieke Oudijk
Petruschka Thumann

partners

Arons & Gelauff
Heijmans woningbouw
DG Groep
ANAE straatmeubilair

opdrachtgever

Terra Ontwikkeling (woonmilieu)
gemeente Amsterdam
(Touwbaanpark)

omvang

2,3 hectare

ontwerp en realisatie

2011 - heden

fotografie

Luuk Kramer, Hanneke Kijne

nieuwbouwlocatie in vogelvlucht

bovenaanzicht woonhof

zicht vanaf toegang woonhof

Touwbaanpark

Oostenburgereiland - een historie van werven en sloopshellingen

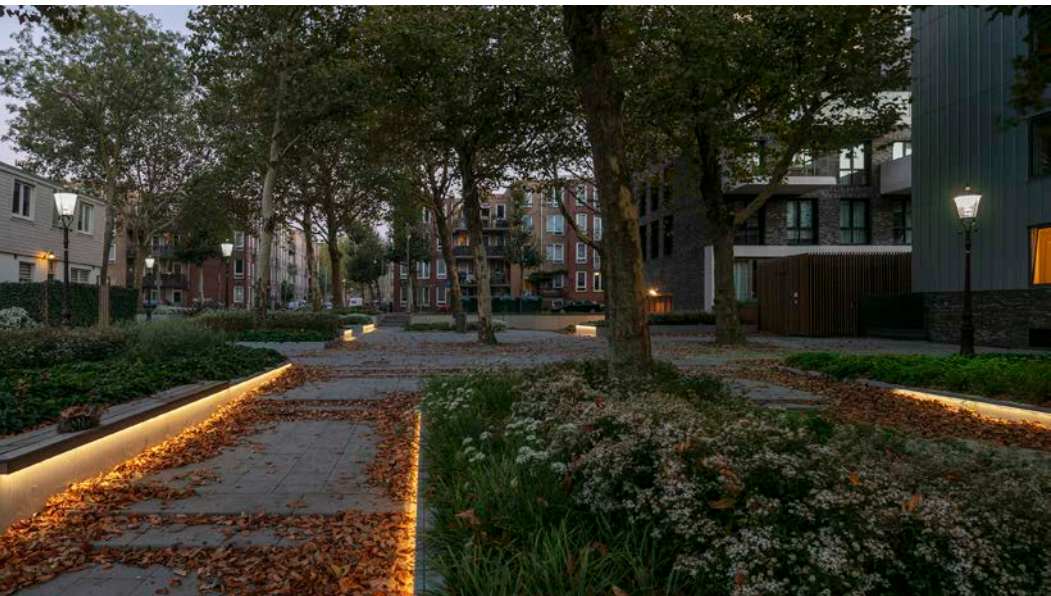
De binnenstedelijke Wienerlocatie op het Amsterdamse eiland Oostenburg wordt getransformeerd tot een woningbouwlocatie. In een open ontwerpproces met de omwonenden, potentiële nieuwe bewoners, Stadsdeel Centrum en Heijmans Woningbouw is een plan gemaakt voor 70 woningen. Het stedenbouwkundig ontwerp en de architectuur is gemaakt door Arons & Gelauff, het ontwerp voor de buitenruimte is gemaakt door HOSPER. Oostenburgereiland - en speciaal het terrein van Wiener &

Co - heeft een historie van werven en sloopshellingen. Het ontwerp voor de nieuwbouw sluit aan bij dat karakter. Het plan is georganiseerd rondom een schakeling van "hellingen" en "hoven". Via deze semi-openbare groene ruimte worden de woningen bereikt en is er toegang tot het water. Het gebied is autovrij dankzij de parkeergarage onder het hof.

Woonblok Wiener & Co

Aan het groene binnenhof liggen de entrees van de waterwoningen. Deze eengezinswoningen hebben een oriëntatie haaks op het

water. Ze zijn zo geschakeld dat op de plaats waar vroeger de sloopshellingen lagen, nu de buurt toegang krijgt tot het water. Op de oostelijk gelegen hoek van het complex ligt een klein woningblok met loftappartementen. Deze woningen grenzen direct aan het nieuwe Touwbaanpark, het bomenplein met volwassen platanen en kijken uit richting de Ezelsbrug. Langs de Oostenburgervoorstraat is de begane grond van het verlevendigd door commerciële ruimten met horeca en kantoren.

avondbeelden woonhof

avondbeeld Touwbaanpark

Inrichting versterkt haakse oriëntatie
Vormgevend principe in het ontwerp voor de buitenruimte is de versterking van de haakse oriëntatie van de woningbouwblokken op het water. Door het gebruik van langwerpige boombakken met verschillende hoogtes, ontstaan als vanzelfsprekend meer en minder private ruimtes bij de entrees van de woningen. De randen van de bakken zijn op bepaalde plekken verbreed, zodat ze gebruikt kunnen worden als zitplekken. De identiteit van de voormalige

scheepshellingen en de groene binnenhoven wordt versterkt door het verschil in verhardingsmateriaal; met grote betontegels op de openbare scheepshellingen, terwijl de hoven een meer private en tuinachtige sfeer hebben met rode gebakken klinkers.

Groen binnenhof
De grote plantbakken zijn ingeplant met verschillende soorten beplanting, die de privacy van de bewoners waarborgt en tegelijkertijd een rijk beplantingsbeeld oplevert.

Verschillende soorten Magnolia bomen zorgen voor veel bloesem in het voorjaar waar insecten op af komen en die ook voor beschutting en voedsel voor vogels zorgen.

Touwbaanpark
Door het ontwikkelen van de woningbouwlocatie, met een ruime ondergrondse parkeergarage, heeft ook het naastliggende voormalige parkeerterrein aan de Wittenburgervaart een nieuwe bestemming gekregen. Dit voorheen donkere en lager liggende parkeerterrein is heringericht als Touwbaanpark.

Samen met de bewoners maakte HOSPER het plan voor de inrichting van deze openbare plek aan het water. De kwaliteit van de bestaande platanen, het gevoel van de oude scheepshelling en het doorzetten van de ontwerptaal van de plantenbakken van het binnenhof waren bepalend voor het ontwerp. De platanen zijn fors opgesnoeid zodat er veel meer licht op het maaiveld komt. Rondom de platanen zijn grote plantvakken ontworpen die verschillen in hoogte zodat deze het in hoogte aflopende maaiveld richting het water van de voormalige scheepshelling weer

beleefbaar maken. De beplanting in de plantvakken is zo uitgekozen dat een grote soortenrijkdom ontstaat terwijl er tegelijkertijd weinig onderhoud nodig is. In de toekomst (met het ontwikkelen van nog 2 woningen aan de overliggende zijde van het Touwbaanpark) zal er aan de waterzijde een waterspeelplek aangelegd worden. De bijzondere transformatie van dit voormalige industriële terrein naar een woningbouwlocatie voegt niet alleen woningen toe aan de stad Amsterdam, maar zorgt door een opeenstapeling aan functies (waaronder een parkeergarage)

ook voor een aanzienlijke hoeveelheid nieuwe openbare en groene ruimte. Met het gezamenlijke semi-openbare groene binnenhof in het woonblok en de openbare groene voormalige scheepshellingen, wordt er meer openbare ruimte teruggegeven aan de stad en wordt de relatie met het water hersteld. In 2017 won Wiener & Co de Amsterdamse Zuiderkerkprijs, waarbij de rol van de nieuwe groene buitenruimte voor de wijk geprezen werd.

groene plantenbakken langs het fietspad zorgen voor een prettige sfeer

in hoogte aflopende maaiveld richting het water

detail plantenbak met zitrand

